HOMILADOR AYOLLAR KIYIM TO'PLAMINI TAYYORLASHDA GAZLAMALARGA QUYILADIGAN TALABLAR

Maxsudov Shohruhmirzo Abdulhamid o'g'li
Namangan muhandislik texnologiya instituti
Texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (Phd)
Soliyev Azizbek Kamoldinovich
Namangan muhandislik texnologiya institute Dizayn kafedrasi katta o'qituvchi
Ergasheva Dilnoza Komiljon qizi
Namangan muhandislik texnologiya instituti Dizayn ta'lim, yo'nalishi 2-bosqich magistranti
https://doi.org/10.5281/zenodo.7991434

Annotatsiya. Ushbu tezisda homilador ayollar uchun tavsiya etilgan matoni fizik-mehanik xususiyati o'rganilgan. Homiladorlik davrida vazn ortishi tufayli ayollarda yengil va qulay libos istagi paydo bo'ladi. Hozirgi kunda bunday talabni trikotaj matosi amalga oshiradi.

Kalit so'zlari. Jamiat, gazlama, trikotaj, notipavoy, matoni fizik-mehanik xususiyati

Kiyim va kostyum tushunchasini odamga, uning qomati va obraziga nisbatan qarab chiqish kerak.

Kiyim inson jamiati rivojlanishining ilk bosqichlari paydo bo'lgan. Ibtidoiy odam kiyimda kichik yashash joyi sifatida, ya'ni u hali paydo bo'lish sabalarini bilmaydigan yomon havodan va tabiat kuchlaridan himoya sifatida foydalangan. Kiyim uchun odatda qo'l ostida bor gazlamalardan foydalanilgan. Insonning birinchi kiyimlari hayvon terisidan, suv o'tkazmaydigan yopinchiqlar baliq ichaklaridan bajarilgan, gavdani o'ragan birinchi gazlamalar barglar va o'tlardan tayyorlangan. Gazlama va ularning ishlab chiqish usuli kiyim shaklini aniqlagan. Qo'pol va qattiq gazlamalardan konstruksiya murakkab bo'lmagan shaklllar yaratilgan, plastik va yupqa gazlamalarning paydo bo'lishi esa murakkab siluet shakllari yaratish imkonini bergan. Kiyim bichilishi xarakteri va kiyish usuli bilan farqlanadi.

Homilador ayollar uchun narsalarni tanlashda tabiiy va sifatli materiallariga ustunlik berish. Axir, kiyim teridan bevosita aloqada va tanaga zarar etkazmasligi kerak. Kiyim - kelajak uchun onalar uchun eng yaxshi tanlov. Uslublar ayolning niyatiga qarab aniqlanadi - qorinni ta'kidlash yoki aksincha, uni qiziquvchan ko'zlardan yashirish. Chiroyli, qulay kiyimlar kayfiyat va farovonlikni ko'taradi, homilador mavqega ega qizlar uchun bu juda muhimdir. Ko'pchilik shakli o'zgargan tanadan uyaladi. Shuning uchun, ular vaqti-vaqti bilan omma oldida paydo bo'ladi. To'g'ri tanlangan kiyimlar qorinni yashiradi va tasvirni zamonaviy qiladi. Dizaynerlar palto va mo'ynali kiyimlardan keng tanlov taklif etadilar.

Homiladorlikning boshida trikotaj bilan birlashtirilgan jinsi shimlarni kiying, oxirida esa elastik va yumshoq keng shimlarni tanlab oling, uni erkaklar kesgan ko'ylak bilan to'ldiring. Agar mahsulotda qiziqarli nashr bo'lsa, u e'tiborni qorindan chalg'itadi. Ro'yxatda keltirilgan kiyimlar ustida uzoq iliq ko'ylagi kiyishdan qo'rqing. Ichki makon - zamonaviy ko'ylagi. Homilador ayollar uchun qishki moda ko'ylaklarni istisno qilmaydi. Homilador ayolga kalta, tik kesilgan kiyim kiyish tavsiya etiladi. Dizaynerlar tunikali ko'ylaklarni tavsiya qiladilar, ular qorin bilan ham ko'rinishga qarshi turishadi. Yuqori belli ko'ylaklarning ko'p qirrali uslublarini e'tiborsiz qoldirmang. Homiladorlikning boshida qisqa kiyim kiying va tug'ilishga yaqinroq uzun kiyimga o'ting.

Hozirgi kunda ishlab chiqarilayotgan trikotaj matolar 2 guruhga bo'linadi: ichki kiyimlar uchun va ustki kiyimlar uchun. Birinchi guruh matolari erkaklar va bolalar ko'ylaklari, ichki

ko'ylaklari va ishtonlari, issiq ko'ylaklari ayollar ichki kiyimlari, sport kostumlari va boshqalarni tikishda ishlatiladi. Ikkinchi guruhdagilardan esa, jaket, ko'ylak, kostum, palto, kurtka va boshqa buyumlar tayyorlanadi. Trikotaj matolarning afzalligi ularning mayinligi, ishqalanishga chidamliligi va yuqori qayishqoqligidadir. Trikotaj matolardan tikilgan kiyimni kiyib yurish o'ngi, odam badanini siqmaydi. Ularning burmadorligi, g'ijimlanmasligi, issiqni saqlash qobiliyati va gigiyenik xususiyatlari juda yaxshi. Shuningdek, trikotaj matolarning cho'ziluvchanligi va chetlari buralgani sababli ularni bichish va tikish jarayonlari qiyin, trikotaj halqalari tikish mashinalarining ignalari bilan shikastlanib bir - biridan chqqishi mumkin.

Matoni fizik-mehanik xususiyatlarini o'rganish

1-rasm. Havo o'tkazuvchanlikni sinash jarayoni

Gazlamaning qalinligi . U maxsus uskuna YG141D – qalinlik o'lchagich bilan o'lchandi. Gazlama namunasi ikkita yaltiroq plastinka orasiga qo'yildi; plastinkalardan biri qo'zg'aluvchan bo'lib, priborning strelkasiga mahkamlandi. Strelka surilib materialning qalinligini millimetrda ko'rsatadi. Gazlamani hosil qiladigan iplarning chiziqli zichligi qancha yuqori bo'lsa, gazlama shuncha qalin bo'ladi.

2-rasm. Gazlama qalinligini sinash jarayoni

Gazlamani uzilish kuchu va uzulishdagi uzayishini aniqlash. YG026T –uzish mashinasi orqali amalga oshirildi. Gazlamaning fizik mexanik xususiyatlari mato turi va tola tarkibiga

bog'liq. Gazlama namunasi maxsus joyga 10/20 o'lchamda o'rnatilib mato ikkiga bo'lingunga qadar kutib turiladi. Mato bo'lingach ekranda natijalar paydo bo'ladi.

3-rasm. Gazlamani uzilish kuchu va uzulishdagi uzayishini aniqlab beradi

4-rasm. Gazlamani qaytar va qaytmas deformatsiyasini aniqlash.

KO'RSATKICHLAR		VARIANATLAR		
		1-namuna	2-namuna	3-namuna
Yuza zichligi Ms (gr/m^2)		1,854	3,028	1,472
Matoning qalinligi T (mm)		1,021	1,013	0,667
Hajm zichligi δ (mg/sm^3)		1,815	2,989	2,206
Havo o'tkazuvchanligi V ($sm^3/sm^2 \cdot sek$)		35,934	21,867	12,446
Uzilish kuchi R (N)	bo'yiga	378	539	179
	Eniga	209	374	121
Uzilishgacha cho'zilish L (%)	bo'yiga	49,80	52,30	67,65
	Eniga	152,85	119,80	82,85
Qaytmas deformatsiya $\varepsilon_н$ (%)	bo'yiga	5	9	9

References:

1. S.Sh. Toshpulatov, X.X. Komilova va boshq. Tikuv buyumlarini loyihalash. Toshkent: “Vorislar nashriyoti” 2010
2. Gazlamashunoslik. T.A. Ochilov, N.G. Abbasova, F.J. Abdullina, Q.I. Abdulnayozov.
3. https://vk.com/mama24
4. https://cyberleninka.ru